

Palcicia ki asang

Masam tastu'acang tubunun na, vaivi vaivi ka ludun indangi' an, haiza mainacan Dahulan, tu' an, tibaun, nuqon, siasik, qaimus.qanituan

Madia' a maina ludun tu bunun havunun ni laipun, pintas' a' ican tupau tu isingan tu dalaq, haiza' a minungaus sin kacan acang di, inin ca'an tupaun tu siusiu tu dalaq, maluskun ni put miqomis, maupa' i kasave' un ni put ta' musbai, matu kaca'an dalaq' dika, saduki dangi'an ditu na maci'hal i', haiza'a taingul tu danum, matil'aq qa ismut cin madia' a kukucun, kakalang, iskan, madia' amin taismumut, macuz' ak ka libus, anang qa patinganan nai ka dalaq ditu Tibaun, sin tupa tu maca'iti miqomis sa, na minmalalabas sa bunun, na' abuan amin, maqtu masvalamiqomis.

Tudip tu' aminun nin na maina lu'dun tu bunun, ma' ampuk ka, patinganan ni laipun tu isingan na dalaq di, maqat ican acing dika, haiza'a takibakha, takbanuaz, takihatan, maqat isbubukun cin takitudu ka', amin siniza min uni pinilumaq.

Altupa nitu maszang nga muhmuh' ka macuav va bunun pakacial maluskun, paindadangaz kukuza, maca heza' a mihalang nga, ciaki talmendu ka mama' masatu can ising, maqat mendudu'az za nangi'an ni

sikinin tu sinkukuza.

Maqat dangi'an tu asang dika, aupa baqlu ka bunun ka'iti'a madia' a dalaq patinganan vevitu nganheza tupaun tu' qolisav, pangku'anan, sanghiav, dadala',vaqalicang, paiqucil, sailu, balincin, talbungu'an, tanciki, qaimus, salvi, taq, masiling, masiliva'taul, qaqaungu, tastas, sangliza', padan daing, duqnu'an, tupuzu'an samaq, islu'a, taq dun, qainungu, qaqapis, sapang, maqalivan, ba'saz, lasa', havihalung, duduli, tambangkan, qapuzingki.

Maqat ngan ni dalaqdi ka tudip tu mal ampuk kin na bunun na, kanacia ki dalaq tu tail e'an matingan.

Madia amin cia bunun na ngan patihanun nan laipun, heza tupa' un tu savulu, isamu, icilu, hacuu, masaici, hizuki, masang, sazau, katusang, hiziku, takaqo, kanimacu, iukiku, humiku, iamamoto, cikopa dika isia laipun sincaiv tu ngan.

Maqat laipun ica'an asang dika, matas i ki kaku dangi'an masnava' i uvava'az, cin kisacu, ising nangi'an pa'iu i mihalang tu bunun, miqumicang.

luc'an ni buan

manaskal cak maca kahanin itu tolu tu luc'anbuan, opa maqe tudipin na pal'un na pantu isnavan, na ma'aq qa ihan baq bingkiu tu masitoqas sa namulumaq, ihan vevi acang tu pantamaun na minsuma amin tantungu.

maca luc'anbuan tu tanangaus, ngausin na tina mapataz zi sinepuk tu tulkuk, musu mabaliv na tapha'an tu titi', heza meba'bu', heza kukucun, hezang vaivivaivi kokonun cin sanglav. mabaliv amin na qudan, haiza vuc ci izuk, heza vuc ci mulas, hezazang mastan asa'un ku qu tu seda', cin vuc ci sintakbu buzu, macam uvava'az za kan'anak mabaliv vi na patisbungun tu pakuciku.

tudipin tu luc'anbun sanavan, ihan cam dese q palusapuz han paklangan titi', kitnga'in ququc'ul la baning, sintupa tu na matapha'in titi', maca sadu ki matululu tu tastulumaq qa manahip pa is'ang, opa namuskun tastulumaq tu nama'un ni manambuq tu kakaunun, na muskun pababazbaz, tudipin tu sanavan, tinitini ka tec'an minsuma, mu'anpuk han dese anak siza pangka kilim mi dangi'an mulungqu. ita pabazbaz matapha titi', paqaqenan ququ sinbaliv tu ququ'an, heza дума tec'an tantungu si'anpuk ka vevivevi tu kaviaz muskun palaqaciap

pi liniqeban, heza a bunun tuscucuav bazbaz, heza bunun macumal bazbaz za na tuszang maqenan; heza bunun maqasmav matatapha titi'.

macam uva'va'az za patitisbung ngi pakuciku', a havunun cam mi madadengaz tu munhana na eza patisbung pakuciku', masan patitisbung nga pakuciku' han acing, masan mahahip maca luc'anbuan.

maca samanngqa mabelulu macingqal tu buan na, minsuma a qudas taqu tu, ma'aq qa Bunun maca tonahanin luc'anbuan na manahip amin, opa ma'aq qa pinaqan ni Bunun tu lu'lu' a minhaqasin na manaskal a buan makucia tesqang mapasadu ita bunun.

Pali-uni Bununtuza tu siduq

Ma-aq haan Tevang ti ka Ketnanu tu siduq a, mindusa tu Takibukzav ketnanu tu siduq (nai Tangavulan tun) siin Takisilazan ketnanu tu siduq; ma-aq a Takisilazan a Ketnanu tu siduq a minpia tu: Pevang, Lepunuk, Livaqlivaq, Pankalkalan, Bantalang, Bununtuza, Taluku, Qalavang, Sesia, Istapang, Itasau, Sakilea, Kavalan, Sidiq, Kanakanavu, La-alua, kopa ta, haza ang a дума, tupa madadengaz tu mepapia qabas a siduq dau ka, tis-uni tu muhibulhibul in a qalinga ka, heza sia tastusiduq a qalinga is-uka in, paaq pu-un ni-i in nepun tu ma-aq nenka tu siduq, lusqa in amin tupa-un tu “ Tangavulan ”; amin a Tangavulan un, mepapia ang amin a is-uka in a qalinga ka uka in nepa tu siduq; ma-aq is puskunun dau ka siduq masipul a, na heza dau masipatun tu mutda ka siduq, na ni-i in amin lopa ko sohaan mapusan ta.

Mavia sia Bununtuza ka siduq tu patasav i patasanLuma tu “ Bunun ” i? Tis-uni tu mopa toksisia ka bisngav tan-a-un, paaq pu-un patasan tu “ Bunun ”. Tudiip nepi minheza tu keqamisan 1928 qamisan, sia Lipung a ihaan Tepaq pasnanava-andaing ta min-uni masnanava, kitngaa tu na asa minqansiap tu maku-aq sia Bununyuza tu siduq a qalinga, maku-uni itutakiLuma tu patasan mapatas. Ma-aq tu haiphaip in ti ka, samuq is

minsuma qan a ka Puut a tupa-un a ngaan tu Qusung Istandaa munhaan ituBununtuza tu asang taqu ki Bununtuza siduq tu liska-uni-a ki Isu Kilistu, ansasuu maku-uni patasanLuma mapatas i sinpasnava malasBunun, muqna minkaskun i Bununtuza tu tataquqalinga maku-uni patasanLuma mapatas i issia pisKilistu sisipulun tu petasan solopa ko na heza in tu puntastusaba qamisan.

Sintuku-aq a tupa-un tu Bunun un a, mavia tu tupa-av tu Bunun i? Ma-aq nanu ka ni-i tu itusiduq tu ngaan, uka sia Bununtuza tu siduq a ngaan, mopa kas-aang tu kopa Bunun tu siduq a miqumis haan dalaq nastu ti, kas-aang tu uka дума bunun, sia in дума tu siduq a matingaan i Bunun tu siduq tu Bunun; sintupa ka Bunun un tu bunun, tutuza tu bunun, masisihal tu bunun, manano-az tu bunun, kazima-un i Diqanin, sinepuk i Diqanin tu bunun. Pakadikla Bunun siduq i дума tupau-un tu vevisiduq a tu qabas ang, ni-i ka дума siduq bunun, vevi nenka, toksisia ki takilibus tu miniqumis tun, paaq pu-un mopa ta amin tu tu-anak tu masisihal, madidikla ka дума siduq.

Na min-isnanava-an saak tutupa

Ma-aq tudiip ang a, lusqa saak undusa-an i tina uka duma, sia amin tina ka maqasmav kuzakuza, pismananu pissanglav. Daqdaqanin a tina kantitingmut ansaqan i lopang linabut tu sanglav masatu punhaan babalivan isbaliv, iskohuvaiv i tilas tu na konun zami. Paaq pu-un asa saak tu daqdaqanin munba-av tinlukis, malusapuz pit-ia qesing.

Madaing in saak, maqtu in min-uni isnanava-an, isnava-an in a tokmenupa zaku. Ma-aq is pudanun in nenka ka patataqu tu memaku-aq haan pasnanava-an a pesunkavezan, maqanuhasdengaz tutuza saak!

Ma-aq is na tinlukis saak a makahaan issia pasnanava-an tu desiqdengaz ta, saduu nai ta tu ihaan pistataqu-an isnava-an i masnanava ka, ni-i saak maqtu muskun nai ta isnava-an. Mangmang tu masakbit a is-aang mililiskin tu, qadang al heza tu tastuqani-an maqtu saak amin munpasnanava-an isnava-an.

Heza tu tastusanavan, mina-un in pinitsanavan a, mal-uu in tu na tosabaq in, ihaan ang saam bukzavan malunqu palisnunulu. Tinliskin saak tu asa ka tina mita kun tu taqu-an i imita tu iniliskinan. Tuza tu tupa-uk a tina tu, “Tina, maqanuhas saak duma uvavaz-az i maqtu nenka munhahaan

pasnanava-an mapasnava, duuq maqtu in saak amin munhahaan pasnanava-an ta min-isnanava-an?” Tan-a ka tina tu asa saak min-isnanava-an a, tupa zaku tu, “Asa qan a amin asu munhaan pasnanava-an i?” Tupa-uk tu, “Uu!”. Tupa ka tina tu, “na maqtu, lusqa tu na qabas ang qo mita tupa zaku ki, al qabas ang asu pin-uni-uk i isnanava-an. Azuq, papal-u-un ang lopa ko ka isnanava-an i mopa talabal mabaqis a vali, ma-aq is na kitngaa in munhahaan pasnanava-an a, na pundipa-uk in asu. Uu ka, tuza tu tonahaan in na kitngaa munhahaan pasnanava-an a, maszang saak i duma isnanava-an tu munhahaan in amin pasnanava-an ta mapasnava. Tutuza tu manahip saak muskunmuskun in i duma tu isnanava-an min-isnanava-an.

Ma-aq naam a masnanava ka makitvevi tu madedaz zaku, taqutaqu zaku, mopa lopa ang saak munpasnanava-an a, madia ang naak a ni-i ang qansepun, paaq pu-un kilkilimun saak i masnanava naam, madia sia masnanava naam a sinnanava zaku, tuza tu na mungaa in saak listulun i duma tu isnanava-an minqansiap, taqu-an i masnanava naak a tina tu mateklas dau saak, paaq pu-un manahipdengaz tina naak a is-aang.

Bunun siduh lus'an maduh tu cinsan

Bunun siduh lus'an maduh tu "cinsan"; isia num mas pitu tu buan, mainasia kitngabing at kinuzin hai supahan samu at lus'an. Mais supah a u'aidan a maduh hai, tupaun tu "a'abuhan tu bunun."

Lus'an tu hanian; tastulumah a madadaingaz, katuszang kusia pininangaz maduh tu huma, tangusang malabut tau tu maduh at tau tu bubumaduh at iskunun maluhus. Tainilumah a bananaz, maku'uni maivanis a vau tu tuhnaz matusul malahlah sia maduhcia. Pisvandu "matumashing Dihanin, mailantangus tu sinsaipuksaipuk, aipcin tu hamisan u'aizan a inam maduh, at namapataz kaimin mas babu ispakuan maduhtan. Maduh hai pisianun sia pacilasan sikastan lumah tu tatavi tu ihuhu, minaunin kaimin maduhtan hai cinmatamasaz a lutbu".

Kanahtungin lus'an; adasun a inilus'an tu maduh kulumah, pisainun a maduh sia sinpailaiza'in a babudaingaz tu ngulus, kunian masuzuk tu talum kislau paun a hudhud. Ma'i'ih babu a singav at mutaul a hadang pansia matazin, sintupa tu ta'azaunin maduh sin'i'ih a singav, minsuma maun maibabu.

Tainilumah a bananaz; maldikus islulus'an tu halupan muhnang

masumsum "maduh kusiana sinkaupa tu pismaduhantan, kaimin hai mapalsanusin mas babudaingaz ispakaun mu, mabiskav a minsuma maun maibabutan, at pin'a'abuhanav a kaimin." Sinsumsum tu maduh vilisun sia antan'apav tu ilavcia, mapalasanus haimangsut at maltatala kutunin tu nakamaduh.

Mahtukin kamaduh tu haniang. Asa tu macimut, aupa nanitu palandu samu, mais nakusia huma hai nitu mahtu hasbing, isia dan palandu mas ivut, aluaz, asa tu musuhis kulumah, at kudip kamaduh sia kutunin. Mais kamaduh asa tu mantanavili mukbas kamaduh, nitu mahtu palinanutu, Anghais, hud danum ,munsila misah mas niang islunghu.

Kanahtungin kamaduh tu hanian, kaimaduh a bunun asatu muhaizungzung sia kaimaduhancia!ungat mantanavili mudadan tu muciuun! "sintupa tu lapzuh sinpanghal, nin a maduh mahtu kusia itu duma tu huma". Maupacia mahtuin amaun a maduh ispavali sia daisah, madaingaz hai madas mas bananaz pisusling kahuzas pasibutbut, ispata'aza Dihanin at mailantangus.

pacikaul

Masa habasang dau hai, aiza a tacini pingaz tu uvaaz, mazima mas itutunali tu dangian mas vaivivai haiav aat manauaz tu ulus. Mililiskin a saia tu hadang amin a saikin dangian mas maupacia manauaz tu ulus. Aupa mais maupacia hai namahtu a saikin min'uni mas mastaan manauaz tu pingaz, aat manaskal a isaicia is'aang.

Paha, mais haiap a saia tu mapavali a tunali mas uluscia hai, idinglan a saia samimiing, mastatala tu mais kanahtungin a tunali'a makaia mas mahaiav tu uluscia, aat mudaanin hai kaudiip a saia madamudamu mas uluscia, minsasaan mais painukun mas saicia tu mu'iaiv.

Cis'uni tu mazima a saia mas manauaz tu uluscia aat na'asa a saia usizaan mas uluscia. Aiza tu haian, haiap a saia tu mapavali a tunali mas manauaz tu uluscia. Paha idinglan a saia sasadu. masa mudaanin a tunali'a hai, makanmimiing a saia kaudiip tanghiau mas uluscia, aat macinsuu macisbai.

Aupa nii a saia asa haiapun tu tanghiau mas ulus, aat kausian ludun tunghabin, musasu idiip a saia mainuk mas manauaz tu uluscia. manaskal a isaicia is'aang aat tupa tu, maza saikin laupaku hai isian asangcin mastaan

manauaz tu pingaz.

Aipcinin, nii a saia haiap tu namakua musuhis kaulumah. paha, kaazin untacinian sian luduncia. aupa uvaazang a saia aat nii'ang mahansiap kahuma, nii'ang amin mahansiap mapalasung. Paha, mais masauhzang hai kaazin kikilim mas kaununkaunun anis ivutaz maun.

mais labianin hai kaazin a saia kausian ma'azung'ung tu lukis masabah; mais makazav hai sikamuzut sian lukis tu lalaak tunghabin.

Maupacia a saia sian luduncia, mais masauzang hai maun mas kaununkaunun anis ivutaz; mais sanavan hai isian ma'azung'ung tu lukis masabah; mais makazav hai sikamuzut sian lukis tu lalaak. maupacia isaicia a tastuhanian sininhumis.

Haitu mudaukdauk a dihanin iskazav, musasu tu muvazisvazisin a ulusa. Paha, mais taunasia cingmut hai kaazin a saia tatauhtauh. kananuun mas saicia a ulusa isbaisisi sian anak'anak tu lutbu, aupa na'asaunang mapinanghat. Aipcinin, min'uni a saia mas hazam, tupaun tu "pacikaul".

Saulaupaku mais cingmut hai mahtu a kata uta'azaan mas mahaiav tu hazam sian lukiscia tatauhtauh tu sing'av.

minhevi tu sinlatuza

Tudip pang tu lucqo'un ni laipun na, maldaukang liskacia ki qanitu, madia' a vevi sidoq tu bunun maqan tiap matihaul, matas'i' mamu'mu', katsuqes si mihalang, heza' a maqan tiap matimba', anan qa matudip tu sadu'an na, malas uka'i macumal i' sinkukuza ki bunun ni mapisin ngi natas i'un ni isngulucan, nitu tal madia' a min suna'a mainacan tangkinuz tu bunun mun iti taqoki qalinga, tupa tu' asani'in liskacia ki qanitu' i heza' a kamisama daza' i diqanin ta, ciatun na mamantuk tu kai' uni ki dalaq' ti.

Maqat isngulucan sin palancanan na, malaqnut ti tataqoqalinga tu bunun, tupanai tu maqat bunun macki' a minpakaliva',ni'ata maqtu tan a ki inaitun qalinga' i namalatpu'ata, ciamita' i palan canaita cin isngulucan na tan' aun, maupa'i qanciap ata tu Makua mita'a isluluc'an sin samu, siati' a macuav asa'un.

matudip pa tataqoqalinga ka,heza'a panakan ni bunun, nitu pulumaqun pasabaq', ni'amin pakauna ni qaisin, anan qa kana nan nai maisnacan tangkinuz ta madas si tilac, hangu, patuc, mama' amin ni pusut' hilhilun masabaq, muqnin nai mun acang ti'a qanciap pin tu kilim i kisacu' cin

suncu, maupa' i maqat kisacu'a mapiszang sadu ki bunun, ipsihalun ni tataqoqalinga taqu tu', heza' akamisama kaiuni ki dalaq ti, cin ni diqanin, qanciap pa tataquqalinga tu hiva'ang amin qu'i davuc i maca nitu qu'a ni'a bunun tan a ki qalinga, ananqa hiva'ang muskun qu'a namacial lin pabazbaz, tudipin mudaukdauk heza'a tais an antalaki icia kamisama tu qalinga, ma'amin na matitimba' a cin duma tu isngulucan na liska'unin amin ni kamisama, tuza tu maqat ican paitasan sesu'a tupatu', asatu pakade'daz, pendadangaz, dangi'an ni masvala'a is'ang, aupa na toqumican ni kamisama' a sin i qomic, na minmalalabas sa maikikin na.

tuza tu sadu ki liskacia kamisama tu bunun na, madia' a minheza tu sinkukuza sadu'an, muslu' amin macial la hubung, manaskal amin na bunun sadu'an, maupa' i ni'in luqucun ni qanitu' a sin iqomic, tais' an miqumicang.

talulungn han ludun

tingmut, minihan cak tongkul sananata' sadu ki nata', masan'angkuc amin talulung mudadan. sadu cak tatini' qudas angkuc ci talulung na munata, matua naip pi talulung nga, maszang ngi tumaz tinsontaz za hubung daukdauk mudadan sadu'an.

masopaka qudas si dankuis, maqa talulung nga, mopin mataqdung tu tumaz, buntu pandudu izungizung nga hubung mudadan, ihan naip iludun tu acang lusqulusqu, qepuki bunun, ni tu isvulucun qudan, nitu isbaqecun vali.

sadu ka mata idaqvisan tu dan, heza' masangalv maszang lisav vi behal la, masopa dan ni lumaq nam. heza' atikic madangqac vali, maszang tuza' i hata' lepun, ihan dan sepuk ki uvavaz.

heza' a sunkaviaz tataskun mudadan talulungaz, heza' a pancivascivas mahiavhiav mudadan, heza' a tindangkul, mopin lisav kaliluvluvun, mopin tustumut lusqu'lusqu' mudadan tindadangkul sadu'an.

maqa ankucan ima ka, maszang tas'a ka qau matula' i talulung madudung ngi baqec vali, madudung ngi mazaq pastingpasting panhan talulung, mopin ni sinpatu'ia huluvang han kukai', macqas tan'aun na sintusauc ci uvava'azang qabas, manaskal la is'ang tan'a. asa ka vali latisoq

qi talulung masatu' i iuving han dalaq, taqдутan ni pani talulung, ni tu pitaqdung ni icia bunun tu kahung.

Malisvala' a bunun ihan nitu madaing tu dan tikic, qancacaqa manaskal mudadan. mal'angkuc amin na bunun talulung sana'is'ang, to'un opa, cukudan opa, cuklubun opa, suplakun opa.

minihan cak tongkul sadu, tintua, tincuku', tinsuplak, tincuklu, visvis'un qezunzuqung vilvilun na talulung, ma'umam na qudan han talulung.

maca cuklubun na maqtu min'unin culku' isculku' i qudas mudadan, maca suplakun maqtu min'unin isbalung ngi luvuc ci qudan, isbalung ngi baqec ci vali', ikma'eun miniqumic tu bunun han nastu ti.

i ita cak malminngming manungciv miliskin sadu iniquimican ni bunun nastu ti, mamita a dalaq nastu ti a, maupin i talulung tu, maqtu mapinaslak mapicihal li dangian ita miqumic.

tintua a masanglav tu behal, tudoqtudqo qa qudan, suplakun na hata' lepun, nitu isbaqecun vali ka uvava'az munhan kaku' masipul, cuklubun na mataqdung tu dalulung is'uka' a tumaz sadu'a, coqesin na qudas mulumaq.

Pali-uni qanivalval

Ma-aq dau qabas a qanivalval a sia miminis-av tu bunun a mapakahau, mopa patistuban dau sia tatini tu bunun a tanuduq, mudaan in dau ka metistu tanuduq tu bunun, uu tu, tupa dau ka petistuban i tanuduq tu bunun a tu, maqtu-ang saak minbaas i langat i ni-i ang mataz. Uqna-un i mepataz ta matistu ka ima, aminun a masqanan matu'tu ka tuqnaz, uu tu muqna ang nepa tupa tu miqumis ang saak, ni-i ang mataz. Paaq pu-un qeng-utun istaa ka mumudan a, kankanun haan issia ta tu davaz, dikut haan taluqan masabaq, mopa manahip a tusasaus dau tu: “ Ii hii buu iang tuu ” .

Kanaqtung in tusaas a tupa dau ka mepataz a tu: “Zaku ka mastaan matamasaz i qeng-utuk a bungu ka, ni-i in a qineng-ut i bungu ka maqtu bazbaz, samuq is babazbaz ang a bungu ka, sulan istaa ka bungu ki iningqalidangan tu pan-e-an a, maldauk ang babazbaz, mopa sinulan in i iningqalidangan tu pan-e-an a, ni-i in babazbaz, tupa ka mepataz istaa ka tu mataz in nepa ki, ni-i in babazbaz; kusi-a-an istaa ki qulbu madamu, muskun munkunbu haan danum; peskatudiip a mebungu ka min-uni qanivalval.

Paaq pu-un masamu ata mapatnu ki qanivalval i na mistaba ka ima, na kislosan. Ma-aq is na mapatnu ki qanivalval a masamu pisansanun a

tanuduq mapatnu, maqtu kis piqutmu-un a ima mapatnu ki bintuqan. Ma-aq a madanqas sadu-an a meqedang; ma-aq a masinhav sadu-an a me-uni iningqalidangan tu vuus; ma-aq a masanglav a me-uni ininsanglavan tu vuus, paaq pu-un vevivevi sadu-an is qudanan, kapimopa ang lopa ko ka melalangna ki issia madadengaz sintaqu tu masamu mapatnu ki qanivalval. Mavia tu masamu mapatnu ki qanivalval i? Tis-uni tu tinquz-a-un saduu ka qanivalval un, sasuu tu mano-azdengaz sadu-an; sikopa ka minin-anak minheza sadu-an un a tumamantuk a madadengaz tu masamu masalaqit saduu, asa tu samasqing saduu, masamu katmang mapatnupatnu nai ta, mopa mastaan nenka tu kapanuun saduu, uka sekaskopa nai ta.

Paaq pu-un ma-aq saam a Bununtuza ka masamu matusqung i sikopakopa sadu-an tun, masamu amin maqenan nai tun, asa ata tu lusqa samasqing saduu, asa tu matunahip i diqanin tu pino-azun a sikopakopa sadu-an mita kun, maqtu ata pesnane-an ta siza ki asa-un mita ma-un, maqtu amin pesna-ita siza ki na iskusia mita tu qemangsut, ma-aq is siza-un ta nenka makusia ka ni-i nenka mahau, manahip tismita kuzakuza, paaq pu-un ma-aq ata ka bunun a asa tu lusqa manahip miqumis haan nastu ti.

Pali-uni patunqolta

Qabas is tupa tu na pa-is-avdengaz in a asa tu una-u-un amin a kopa ka tes-aan siin i katutuszang, paaq pu-un, asa ka tastulumaq tu mapaqusilqusil munne-an ta munanau, na heza tu nait talsipatun a na tudiip in minsuma amin a, na tudiip in maqtu kitngaa mapa-is-av. Lopa ko kis na mapa-is-av a, maqtu in lusqa mapatunqolta taqu tu na tudiip a, maqtu nenka sanasinpatupa tu qani-an minsuma amin a maqtu in kitngaa mapa-is-av, tuza tu masihal in lopa ko, maqtu in matikhivtikhiv, ni-i in tupa tu na pandaan ang, maqtu in pantusbuttusbut, uka in i pendazu-an. Uka-an ang saam ispatunqaqolta, lusqa sisimul takitan-aa mapatunqolta ka maz-av in kadadauk sisimul, mapatupa saam tastulumaq tu maqasmavang munquma kasui ka, ma-aq is san minaqtung in na issiza ka na mabaliv amin saam ispatunqaqolta, uu ka, na ni-i in mapinkena tan-aa sisimul i ispatunqaqolta. Kopa in zami ka ni-i ang siniza ispatunqaqolta, mopa tuza tu kama-uka-an saam a mavai ka sinina-ima, na siza saam tutupa ki ispatunqaqolta.

Tuza tu masihal in tu heza in a ispatunqaqolta, al tupa tu ma-aq, maqtu in lusqa maku-uni ki ispatunqaqolta taqu, ma-aq is heza ka kadimanun tu qalinga na asa kavava-an istaqu ka, maqtu maku-uni ki ispatunqaqolta tupa.

Al tupa tu uka qalinga ka na isbazbaz a, maqtu kis minkelas laqbing in, lusqa tinsuu patunqolta masvandu tu miqumisang, ma-aq a antala ki ispatunqaqolta ka manahip amin antala ki issuu tu sinpatunqolta.

Ma-aq is heza ka mihalang a lusqa patunqolta ki mindadangaz tu bunun a, minsuma ka mindadangaz tu bunun patundaza ki mihalang tu bunun ta haan lehle masatu punhaan mapa-i-iu ta mapa-iu. Amin is heza ka na tos-uvaz-az a maqtu amin lusqa patunqolta ki mindadangaz ta pasatu binano-az punhaan patos-u-uvaz-az ta patos-uvaz-az, tuza tu masihal in i lusqa in patunqolta, maqtu in mahulhulezak a sinkuzakuza.

Ma-aq qabas is na asa tantungu haan pakasvala-an nait kattutuszang a, ni-i tu maqtu tuhanus taqu tu na tudiip mun-ita tantungu, mopa ni-i tu maszang lopa ko tu maqtu patunqolta tuhanus taqu tu na mundiip tantungu, lusqa maszang is tisqa mundiip tantungu ka, manahipdengaz a tantungu-an a, tinsuu kilimkilim i na ispaka-un nai ta, mopa ma-aq is tantungu-an i pakasvala-an nait kattutuszang a manahipdengaz salaz, lau qo naip ispataz i babu mapaka-un, ma-aq a kinitda-an tu titi ka ni-i tu denpusun, aminun ispahadas nai ta. Minopa ta qabas mita ka sin-iqumis.

Pali uni Bunun tu Minanah vali

Itu Bunun mailantangus tu palihabasan tu ininpakalivan. Aiza tupatu masa habasdaingazang dau hai dusa dau a vali. Idadaza dihanin musasais sanapav sanvali mas dalahcin.

Aiza dau tu tastu hanian minpakaliva tu cinghuzaun. Isia tastu hanian, aiza tastu mapadangi madas mas uvaz. Kusia huma munghuma at pasabahun a uvaz ubuh dadaza sia hansal. Pisainun naicia sia tanngadah lukis tu navung pasapalan mas maisapa.

Taunasianin taunghuvali hai aupa mabahis daingaza vali, at, islungu in. Cina hai macinsu mai aupasia uvaz ubuh cia sadu, musasu tu namapasusus. Masa taunasian saia sia tanngadah lukis tu navung hansal hai. Cinhuza cina tupa tu; ai-iu! Maviatu uka uvaza tu! malala saia tamacia. Tupatu:, maiskava minsuma saduavi! uka imita uvaz tu! Tama hai cisdadan amin tungna sia tanngadah lukis cia sadu haitu? Cinghuza amin tu! maviatu maupacin tu? nii amin haiap tu cismaza? Isaincia naia cintangis tu mikuabin tu maupacin hai , cisha! aiza tasa.

Manauaz tu sisiun mun'apav sia maisapa cia, masikakiv sadu naicia. At, siah'sup ngadah sia hansal cia isuka. Cinghuza naia haitu sadu a tama

hai, macinsu saia tupatu.” Saicia imita mai uvaz ubuha! amuhangsia kazin min'uni sisiun cia. Cis'uni tu mabahis daingaz a vali at, taispatazun saia taisbusluikun. Auphasia kazin min'uni sisiuncin.

Masa ta aza cina hai mastanin tu makuang daingaza isang at.

Paimangmamg tangis tu pa tu, “ kalakinang tu uvaz ubuh cin”. Tama hai masubnuh daingaz miliskin tu namapikua minbas. Si'ailun saicia cina tupatu, “ katu makuang isang nakudip saikin minbas”. Tuzatu kulumahin naia tama hai macinsu ka uni busulkavi na adasun is'pitbas. Masa mudan saia kudip tu namapitbas vali mapataz hai. Matkakiv saia masuaz izu tu tastu taklis sia lumah tu tananausg. Musasu madas saia tu tacini uvaznanaz. matkakiv cinacia tupatu, “mastatalaku. Taunasianin ludun daingaz daungkav mastan ihuhu tu ludundaingaz.

Aupa mabahis daingaza vali niitu mahtu u'aiskuan, siza naia mas mai'asik tu lisav isdudung mslutbu, tuza tu aipincin pinumpin tu hamisan maupacia idadaza ludun kaupahanian mastatala mas vali tu sanapav nataibasun manah. Dungzavin taisandun tasa itu vali mata taipsitun, minunin laupaku tu buan. Sainhai itu Bunun ininpakaliva tu palihabasan.

Masasatu mas uvaaz tu ithuu

ithuu, mazima mas mita tu Bunun, mais aiza a itBunun maluspingaz
laupang al'uvaazan hai, tangusin a saia minsuma manaskal kahuzas,
mapishaiap mas imita tu tais'aan.

masa habasang hai, aiza dau maluspingaz tupaun tu Ithuu, maza saia
hai isian tastu'asangcin mastaan masa'iu tu samba. mais aiza nataus'uvaaz
hai, saicia a tangusun taudaniv mindangaz. Haitu minmadaingazin a saia,
panvai'in a lutbu aat malaitazin, paha mais aiza nataus'uvaaz hai,
makanii'in a saia taudanivan. dungzavin uka'in bunun kilim saicia.

cismaupacia a Ithuu'an matuhanimulmul, mani is'ukaanin mas
aikas'angan aat sisuhdung a saia miliskin tu, namikua aat na'uliskinanang a
tais'aan mas isaicia mapataus'uvaaz tu kaisa'iu'an, musasu sahusbuan mas
naicia, na'uhnaun mas tais'aan taudaniv mindangaz mapataus'uvaaz.

paha Ithuuan mais haiap tu aiza maluspingaz al'uvaazan hai,
pina'iva kaudiip tantungu, duma'anan isian buav mudandaan
anis kahuzashuzas, mi'uni tu namapishaiap mas tastulumahcia tu aiza'ang a
saikin, mais nataus'uvaazin hai mahtuang taudanivan, masa maupacia a saia
hai, minsia a aikas'angan ii minsasaan mais taudanivan midangaz

mapautaus'uvaaz. miliskin a Ithuuan tu, saitan! namaupacia masial!

habas a Bunun mais munghuma hai macingmun aat isdalavdavan. paha
maku'uni a Ithuu'an mas labian anis cingmut isian al'uvaazan tu pingazcia
tu lumah kahuzashuzas, aupa ilumahang amin bunun. cis'unin tu maz'av
saduan aat tunghabin sian halimudung anis civalan, idiip pisususling
tupuzupuzu. Maupacia a saia kaupahanian, kaupapainsanan.

Aipincin, cinghuza a bunun ii is'uka a hudasIthuu'an, haitu min'aiza a
bahlu hazam, mais ini'isa a saia sanavan tu'i'ia hai al'uvaazanin a idiip
maluspingaz. Aipincin, mais mabungbung a sing'av hai tausmabananaz;
mais mahusngas a sing'av hai, tausmaluspingaz; mais manuas a sing'av hai
musulav. Mais nailangun a hazama mas bunun hai, mani a sinkuzakuza tu
maszang mas Ithuucia.

saulaupaku a ituBunun asang hai, maldauk tu unana'uun mas ithuu
mapishaiap tu, aiza'in bahlu bunun naminsuma; saulaupaku'ang a Bunun
manaskal latuza mas ituIthuu tu sinpishaiap.

ljinizavan tua sauzayan

ta tjaisangas a qiljas, naseļjavak a'en a lemingdjelj ta ljaljizavan tua sinaqetj a sauzayan i tusukuan. masanlialiaiv a pinitua mapacucun asinantjiyukui. tja pacunai! aicu a namaqacuvung a ravaravain na uqaljai na vavayan a pinaiwanan a lalang. samilingaravac! izua auta valji 'ata qaciljai a vincikan, izua dredretan kata matjak a djilung, aza turivecan a namapa'aizua, savid a sicuacuayan, natemalidu aravac!

azua sinipukeljang a vecik pinatjatjuljivar a pinaiwanan kata tjiniyukukuan , kumalji a pairang a kacalisiyan madjulu kisun a semupu tua sinivecik. sasu 'eljang tu anema azua, tu urisikuda azua. nanguwaq auta su pasasingan sasu ljenguwaqi apacun asemupu. kemasi tua vecik a sisusu, pusaladj a ljemkac papucaquan tjanuitjen. nanguwaq a tjasepi a taqaljaqaljan tua kinipusaliman anamaytucu, napenakaleva aravac!

kemeljang itjen, tapuluqsakaizuanga a cavilj tua sinipenetj natjaivavav a tja inalap a lumace, tu namasan kanitjenanga a vecik. ikanga saurimaqulip, izuazuanga sakamaya tja pacucunan a kakituluhan na tjaivilivililj.

taicua kuljinizavan a tjaljamakeljangan, 'avan a vincikan avaljiqas a kasiv tu lima a tjaljtjaljan apasavavav. pai kukasivavavav a semusu tjanuitjen, aicua ita masanlimalj avincikan malivu, kamasadip amalivu

aqinaljan, natemuqulj tua lami navenacaq tua turivecan nasemevalj ta kakedriyan; aza vincikan ita masansimatjelj paukukuz a mazazangiljan, izua tjiuma naqemalu ta vutjulj kata drema'iyaiyan. aza vincikan ita masantjelulj kakaqepuan, namasivuluq tjakit a rakac maqepuqepu ikaljuvuljuvung ta djaljarap; aza ita masanmusalj avincikan masalut, maisuisu qemavai a vavayavayan, qemaljuqaljup a uqaljaqaljai. aza itatekutekuan avincikan cemevelj, takaljadripungan kinaumaljan atja sikudan, tjaulan anga asitjaisangasan nucemevelj kuculjen apitjumaq, patagiljen alemukulj a pasacaceveljan anamacai. kavan tjasikeljang asikudakudan na tjasevalitan.

tucu izuanga(liningdjelj a penetj tua tjakai) na sihu, patagiljanga a pitua kungun tua patadjaljdjalj a vencik tua pinaiwanan, tjakipaqenetjai a sitjayisangasan a caquan, satje kasalui tu valjutanga atja kai, ayata izuang namasan nitjenanga a vecik!

kicaquan ta rematjumaqan a saliman

nu mangetjez aken i tjumaq, semangasaken a palimasudj a rematjumaqan a saliman. aza i pulaulangan a namaqudruqudr, aza semuap ta makasintan ta i pulaulauzan a cemel, aza semudrasi ta vinaivai a itung; sa nu makacipilj angaken, ku pangapangaljen a remukuz a semeqetj a pasazua tua niamen a taramacidjicidjilj a papuitungan.

izua ka makatalj, namasu cacayingan a ku itung, tuluwan aken ni kina tu kemuda pucacaingan a semuvava tua itung. nu patagilj tjasi padjuredjur ta djawum (ljigim) azua kala(alay), aicu a sikudan mavanazua patalayip aya, nu makapatalayip anga venucung anga ta kala(alay), sa makayanga itjen a cemaqis ta cacayingan.

nu masusaliman ti kina, patideq a malang ta kinacalisiyanan a ravaravain. talidu aken tjai kina nu malalang tua kinacalisianan, aza vincikan mavan a pinaruvulung. kumaya tu naqedjeljem saka nguaq aravac? samalji a ken! sa ku kivadaqi ti kina, kimakaya tuluwan aken? masilevan ti kina a nanguaq aya! gata izua ku sitjumaalj tjanusun, aicu a vincikan izua sakamaya a sinanpatarevan, peniliq itjen ta sikadjaljemedjeman nua tja nasi a vecik, ika tjen a penumaya a venecik tua tja vinarungan, izua tja

sipaqalayan tua tja mamazangiljan tua tja kakudan, aya ti kina. u!

manukemuda ayaken. sika aza ku cacavu, mavan nu ku kinicaquwanan tjai kina.

izua tu maljian a qadaw, napaqayam aken a seman zinalja ta vaqu, aza vaqu nu minatuk anga siyalap ta civan, satja driudriuren a gemalju a pipariyuk, tu ika maqanglic katu maqazu a tja kinsa.

makaya a tja pataud tua puk, makaya tja pakesan tua samaq tua rindraridr, nu makesanga maljiyan a saluman! matu kikemuda satja kani ai sauniuni! ini, ini galjuanan! maya mapurepur aya ti vuvu. nu semusu itjen ta sicuayan a kakudan, tja kinalingulinguljan a pairuk a tacekeljan nu keman itjen. nu kemizing masiaq a semuqayaw ta zuma, amin i qayaw tjanusun a tja kizingen, aya ti vuvu; katua tja pisangasen a paqilad a vavuluvulungan a pitua tja kakudan aya.

tjaucikel na djilung

ka sicuayan, itua qinaljan na sepaiwan, izua tacekeljan a na kemaizua, sa izua macidilj a ramaljeng a pinaka ti Kuliw a ngadan, ti Kuliw kata valjaw izua aljak a madrusa a babulabulayan a vavayavayan, na matevetevelj tiamadju a tacemekeljan.

izua tu ita qaadaw, vaik ti Kuliw a qemaljup a sema gadu, manu pacun ta bulay a gadu kata tjaljiqacaqaca a tjabeku (layu), liyaw a qemuziquzip izua itua gadu. maleva ti Kuliw sa mintuluq a sema tjabeku a benuqebuq ta kula, sa cepis tu pida ta qungalj (kavaluan) a paquljis tu sipavai ta aljak nimadju a madrusa.

ta maka cepis ta paquljis ti Kuliw sa uri padjulu tu tjumaq, manu izua kudrakudra a vulung kata macidilj a namirava a namicaucauan a maqacuvucuvung a uqaljaj a pacucun tjai Kuliw. qivu tjai Kuliw azua maqacuvucuvung a uqaljaj, “tiaken a malailaing imaza,” mintjus ti Kuliw sa ini anga a patjekai, qivu anan a vulung, “ku pacunan a su maca mapacun a su aljak a madrusa a babulabulayan, ayatua na kitjuvarung sun a ljetaladj ta ku kadjunungan, muri su sipapuvaljaw tjanuaken a su aljak a macidilj, a maru su sinitavung” ayain na vulung ti Kuliw.

ka tjumaq ti Kuliw, na kitjuqem ta cukui a mavaruvarung timadju. “tu

uri kemuda sa bulay?” ayaya a kinemnem. manu kivadaqan ti Kuliw na aljak a tjaljaljak, “makuda sun ama? aqu nalitengic a sun mudingan, na secevung sun ta anema pacugan?” aya kivadaq. pai pasemalavan anga a aljak ni Kuliw ta pacugan a penuljat. “maya mapuvarung maqati aken a puvaljaw” aya aljak.

sa tucu a vengin, uri mangetjez a drusa a kakudrakudralan a vulung a namasi qalu, a uri siqalu ta aljak ni Kuliw, ka djemaljun ta paljing nia Kuliw, a tia Kuliw a taqumaqanan inika paka lavut ta aljak a paljevavaw ta qalu.

pacunan a aljak ni Kuliw itua qalu na sikataqinaljan, patjatju galugulugu, pacunan a qaluqaluin a sema ta bulabulay a tjabeku (layu), palaing tia Kuliw a patje ljaving ta tjabeku (layu).

tuazua, a vulung kemasi tua tjabeku (layu) a kemacu ta aljak ni Kuliw, na matjatjiyak a meseljang a lemedep ta zaljum. manu tuazua setjavaw a liyaw aravac a djilung a kemasi taladj tua tjabeku (layu), pai avan aicu a tjaucikel a patjara tinagiljan nua djilung.

nakisan qayaqayam a marekaka

izua tjaucikel a sicuayan a pakatua ngangay katua tjugeluy, aicu a milimilingan masan liyaliyaw a sitjaucikelan. tucu, a uri ku sitjaucikel imaza tjanuitjen, mavan a ku linangedan a sangasangasan.

izua za macidilj a kina, vaik a makavuavuan a kivurasi, sa na kemacu ta aljak a madrusa a vavayavayan, azua marekaka a tjavulung na semevalj ta kaka a tjaljaljak, sa masa maculjanga azua sinevalj a kaka sa qaung, qivu ta kina azua tjavulung a aljak, “ina! ina! maculjanga ku kaka, patutui” ayain a kina, tevelain na kina, “mayanan! kivurasi anan a ken” ayain, sevaljen a kaka sa kaljavaljava ta kina, manu kamayan a qemauqaung a kaka, sa kiqaung ta kina a kaka a tjavulung tu“patutui anan a ku kaka, maculjanga ravac”aya,“mayanan! kemesanan a ken” aya kina, manu ka makakesa a kina, kacuin a kinsa vurasi a sema vavaw ta kalucukuc sa kan timadju a macidilj.

maculja ku kaka patutui nu ayain nua tjavulung a aljak, vuljuqan tua sinungicu ta vurasi a aljak a pasa tek, ljujuin na kaka a tjavulung sa kisekisi ta kaljusekusan a ngicu sa pakanan ta kaka a tjaljaljak, anema sikavetu tangicu, kamayan anan a qemauqaung a kaka a tjaljaljak.

ka makakan anga a kina, vaik anan a makavuavuan. qivu anan ta kina a

aljak a tjavulung “maculjanga ravac a ku kaka, patutui anan” ayain, “mayanan! pasaljaving anan a ken ta ku kinikakesain” aya a kina, sa puntalj anga tjumaq a kina, ini anga palikuzen a aljak a madrusa.

sa maljavar anga marekaka tu “masa masengac a tja kina tjanuitjen, bulay a kisan qayaqayam itjen, nisunay a tjalikuvalj, niaken anga sialja tu tja sanpalaljen a paru qayaqayam tu tja si inlayap” aya tjavulung a kaka. ecevungi anga nu icavilj aya, sa patjatjuvaik anga minlayap tiamadju.

ka miseleman anga, ini anan a pacun a kama ta aljak a madrusa,“ainu anga tja aljak” aya kama, “kivangavangavang i djalan” aya kina, vaiken a karim na kama, manu ini a djumak anga kama tua aljak.

pai ka madjaljun a tacavilj tua kinaljavaran tu siucevungan niamadju itua kina vatayan niamadju a zikang itua masulesulem, avan nusika nu gemalju itjen sa tjeseleman a tjumaq, tja langedan a ngangay! tjugeluy! ngangay! tjugeluy! ayaya i gadu.

avan anga aicu a tjaucikel nu i kavuavuan itjen, nu masulesulem, tja langedan a zaing na qayaqayam a namaya tucu, na temaljiti angata.

ti siahuang a vutu

ni kina a vavuwa liaw a pinaquzip, ljaki makuda kalevelevan, nu ljemita qadaw a kadjamadjaman tuki masulem, nalemubuk ta quzu, sa djemadjas tua sinan tjukuzan a ljinay, kigaljualju a djemavac sema can, pakan tua qinuzip a ngiyaw, vuyu, kata bibi, izua za pinaka ti “Siahuang” a ramaljeng anga vatu, timadju matu sinan tjaljavalungan naza izua pinaquzipan, nu napipecaqi a vuyu 、 bibi 、 saka na ljemulju a mareka ngiyaw ta camel kemasi sasaw, sa namakungay a kinaizuanan, ti “Siahuang” a kiljinganan, nu makiljinga ti “Siahuang” tjai kina namiculeq, kaw naremeqan i paqayaqayaw, matu kemeljang tu anema siayaya ni kina.

kamaka kiljinga ti kina, timadju ljikeljiken iku sa kidadut tjai kina, au ti kina sipagalju a keminguc a qulu ni Siauhaung sa ayatucuing, “maculeq sun, inika su binulabulay a kinilalaing a su marekakaka ”, i pagidigidi a pacucun sa djemelidjeli a en, aza ni Siahuang a malengedruq avan za ngiyaw kata vuyu, bibi, namasan nua u kina aljaljaken. paqenetjen nu kemasi lizuk sa tjumaq a paljilji tjai kina, nu kadjamadjaman inia kivadaqan tu anema u kenamain aya, tia Siahuang a sinivarung, nu cuayanga paljeqaca qudjalj

kata vali, sa kimuli a vaik pakan ma can, matjalaw en sa u kiljingavi a maitucu ,“nusekakuda sun maqati a siqivu sun ni Siahuang ta hiuhiu?”

kapuita, izua za viniqu na sacemakaw keman taza tinamagu na vuyu, manu pacunan ni Siahuang, marivu tiamadju kacen saqecivi ni Siahuang, au ti Ssiahuang sikali ta belung sa cevelji za viniqu, katiatiaw vaik a pakan ti kina taza mareka qaqaquzipan, manu pacunan za itua kidray patekuteku, izua namazepulj a qipu, pinaka izua napipecaqi a tjuzuma caucau sa zepulji a caqi, ti kina sialap ta sekup sa suqipui, mintjus timadju ! manu avan za qineci a viniqu ni Siahuang.

meramaljeng anga ti kina tjengelay i can a patatalem ta malaing kakanen a lami, zemazaw taza kedrikedri a kadjunungan, tucu meramaljeng anga ti Siahuang uta, nu padjulu tua kakanen ni Siahuang ti kina, na mapeljuq a nabi sakamaya, aya ti kina, “tiamadju ika macaqu a kitevela tjanuaen, ljakua kemeljang a pusaladj a zemang tua aicu a kadjunungan, ika mamaw tjanumun kitjukudakudanga tjanuaen a sema sasaw”. masalu tja Siahuang tua sinizangan, u sively ta nanguanguaq a ciqaw sa capai sipakan tjaimadju, tua pinusaladjan tua u kina.

tjalja bulayan a u kinipaquentjan a pacugan

nu u kipaquentjan a u kina kadrianan i qinaljan, matu avan azua bulabulay a u sesepi. a u inuqacan a qinaljan pinaka i Tjuabar i pasa Valangaw. tjuruvu a u seljaseljang a meqaca, nu uqaljaqaljaj nu vavayavayan aya, maciuciur a men a kivantavang a temakesi. na marekatjenglanglay a men aravac,patjetucu kamayan anan a parekatjenglayan.

ljakua a tjalja u inika madraudravan a pacugan, avan zua tatuluwan katua pazazekatj nua nia ramaljemaljeng nia vuvu anga.

azua na masan u pinivarung a ikana madraudraw, izua kaitaqadaw mayatucu ti vuvu uqaljaj:“ Ljua! aicu a vangavangan a kuakuang”. azua u levan, a u tjengelayan, u saluwan. neka nu namaya dri! u sinan pazangal sa sinipapu vangavangan ni vuvu aya en.

azua tatuluwan ni vuvuanga tjanaen mayatucu, “ aicu a sikivantavangan inika madjuludjulu! na kiparu tja siqaljupan a kakudan nua Paiwan ”

pazazekatj anan a maitucu,

“ tja pacunan a kigalju nu paqedev itjen. ”

“ kinemenem itjen tu sepasalivan. ”

“ kiljivak itjen tua ramaljemaljeng. ”

“ kikatekuan sa paqaljaj tua timaimanga. ”

nua vavayan aen, u pinaquentj a tatuluwan ni vuvuanga pakata kakudan nua paiwan. meqaca anga en patagilj a kicaquan tua temeqic, qemavai, semenay, dremaiyan... na vavayavayan a kakituluin a penuljat.

tucu, i lizuke i pairairang a temakesikesi. ljakua, aianga ! mareka u dravadrava, mareka u salasaladj, a ti vuvuanga. nu venarung a en, paiwan angata itjen! kisamuljay a kisuus tua pinaiwanan, paru tja sikudakuda, tja kakaiyan aya! sa na kamayan a tjarasudjan, a pagagemegeman a patjemamiling!

aicu a u sinusu avan a tjalja bulayan a u kinipaquentjan a pacugan.

mizemezem a kalevelevan

izua za maraljaljak, a kina a kama kata aljak a u'aljay aya. ari vaiki a mavavua aya tiamadju, sa mirava tiamadju nakemavic ta sikaw aza kama, natjemu'ulj ta cepeng a kina, sa vaik a sema vavua tiamadju. ka djemaljun i tapav tazua, tjaljumazau ri 'unu a kivantavang, uzacu a su papa, uzacu a su kuku ayain aza aljak. pai, vaik a sema kavuavuan aza marecekelj a masik tua puva'uan.

manu ka cuayanga, miseleman sa kazemezem a kalevelevan, aicu muri 'emudjalj a palje'aca! "ari vaiki a mirava tua tja kinasivavuan" aya tiamadju, sa pakirimurimu a vaik a sema tapav. palamu sa djaljun i pana tiamadju, manu samalji tiamadju! "kumayanga 'acanga zaljum!" aya, "tjaljumamazau ri 'unu i ljaviljaving, 'u sisangasan a tinu'ulj ni tjaina, katua 'u kinacu" aya zua kama. manu "kicepelivav a ku aljak" aya zua kama, mapelju'anga a zaljum! "sau! vaiku! a cemikel a sema tapav, nia lapavanga nu tiav..." ayain azua aljak a tjemautjav! "ini... kaljavau a 'en kacu a 'en... sakamaya!" ayaya zua aljak, a 'emau'aung... ljakua, vaik sakamaya azua marecekelj, malipatj tua gadu... yamanu sisalu a 'en ni kina ni kama, aya zua 'unu'unu! sa vaik a kicepeliv a matuatapav niamadju.

semiduduan saki'eljev sa kikezekez! pai, ka maljia, "vaiki a malap tua tja aljak" aya za marecekelj, manu tevuta i tua gadugadu tiamadju, mapacucun tua 'uma niamadju, ljakua aku neka nu djaljipdjipdjip, aki yanuan a tja aljak? matavi' aravac tiamadju, ka djaljunen i tapav, manu ka su'eljevan, na kikezekez aza timadju a 'unu'unu.

tiamadju a marecekelj ka suca'ca'an sa sazuain a ljiadut, na 'emevet ta sialja kata tjalikuvalj, na macayanga... 'emaung tiamadju a marecekelj... sa kacui a semauma'... makuda zua tja lja'edi'edi a 'emau'aung? matukayaya? ka kemeljanganga za lja'edi'edi tu pasakuyakuya tiamadju, vaik a 'emeljing sa semasa tua varung niamadju. kudain a nia aljak a kinataitan, ta pinuin a cemevelj sa tja aljak aya tiamadju, tja pimazavav i kasintananan aya sa semuluseluse'...

ka maljialjia a kadjamadjaman, garavagav aza sinica'ev, tazua aki makuda aicu? ki manu mevaljuvaljut a tja aljak aya tiamadju? sa suca'evi, manu 'ulu na 'atjuvi a kamavanan! tazua vaikanga mavilad sakamaya azua marecekelj inianga ka palikuz aza kina aza kama...

kinanguaq nua kiljivak

a patjara kiljivak i kacauan izua a masantjelulj a sinipatjanema itua Sisiu, azua masantjelulj mavan a parekiljivak nua uqaljai katua vavayan, a parekiljivak nua cemkemkelj, katazua kiljivak a neka nu papiliqan tua caucau.

aicu kiljivak a neka nu papiliqan , mavan siayaya itua Sisiu a “kaqulidan a kiljivak” a inika pu sasusuan a kiljivak. paravac anga azua kiljivak tua marka nasemalimsim a caucau, namasa kipavala sa paraljuvi tua sikudan a kivalisaked, a kiljivak, a penaula a paru timadju.

izua za a namayatucu a tjaucikel.

izua za vuluvulung a puanema, uri peniliq timadju tu macidilj a kemasi tua matjelu a namapaparangez a saskauljan, tu masan temavelak tua kinitjuayan nimadju. pai djauljen nimadju azua a matjelu, sa qaruqaruti tiamadju a papamamaw tua paisu, sa pazazekatji tu tjarakipuvaruvarung tiamadju, tuki uri kuda-i saka makaya a sively tu anema, sa pasepeljuqi azua tavangvangan a tjaljiqaca aravac a umaq a pasusangas tua masulem.

azua timadju a sangasangasan cuai aravac a kinemnemnemn, sana penepenetj tu venli tua damiang, ljakua azua paisu inika cengceng a sively, azua damiang inika napapamaw tazua umaq.

azua timadju a sikamasanmusalj navenli tazua madjeledjele a kakavelian a ciabui, ljakua napacalivat sakamaya tu papamaw tazua umaq.

azua timadju a sikamasatjelulj mavan anga a vilivililjan a kicepeliw, uzi mangtjez timadju a namalinayanai. pasemalaw timadju tu nasecevang i djalan tazua pinacayan nua matjaljaljak a kakedrian a temakatakai tua lusuku, kirimu timadju a salimsim tazua kedrikedri, pai sa pavayan tjaimadju azua paisu, sa velian tazua marka lusuku. manu ka pacaingan nimadju azua lusuku, mapeljuq azua umaq tua teljar nua lusuku.

azua vuluvulung a puanema ka pacun tua vinli nazua timadju a sikamasatjelulj, inika amin sakamaya a pinasusuan tua pinljuqan tua umaq, namasa pacaun tjaimadju a rusalimsiman saka rukiljivakan, pai pasusuan a sinikieces nimadju tu mavan a piliqen tu sevalit tua kinitjuayan nimadju.

maru mavan anga a sinipapuvavung tusa tjaucikel, nu kiljivaljivak itjen tua zuma, namaya tua masipusipusipun itjen, a paqulid, mavan a seljecan nua tja varung a sinivalet tjanuitjen, aicu mana kaqulidan a kakavelian nua kiljivak. nu izua kiljivak i kacauan, a nasi nua caucau mana mapacun a kinanguaq.

masalut

ta sicuwayan a tja audan, numa'aiivaqu izua tja sinan pazangal a palisiyan, mavan azua masalut. pumaljimalji tua tja cemas, satje'ana pulami puvaqu tua tja siavaljut aya patarevan nuaicu a masalut.

nu sipa'apusalj a qadav, nu masaluslut a i qinaljan, iyumaq a taqaljaqaljan a masanetalj, sa qavaqavay, sa culjuculju. nu aljasalutan na venawa ace'eljanga, mare ivalavala itjen, nu izua mangetjez i tjanuitjen, tja pate'elan ta vinawa djilung, tja siyitj ta tja qavai a pasedjalu.

nu siamasanemusalj a qadau, pumaljimalji, isukup ta cemas, patjevuta tua avaquan, nu 'emesa iniyamaqati a sedjelj a avaquwan, ta teveljen a sicaviljan a inivaqu. nu iniyatjen a pasusu pina'a palisi aya ramaljemaljeng. izua tulu na ramaljemaljeng tu penaula itjen tua tja lami a vaqu, aicua emasi ta tjemugut patje ivaqu, tja inamagaljuan aya! lja inaluljayan, inazengezengan aravac! aicua tja lami sinan vaqu a tja sinan pazangal a emasicuway. tazua pipaljing a patjavang tua avaquan, vutjulj, qavai, vaua. mangtjez a malada a mapalisi a semanen nanguq tua tja cavilj.

nu padjaljun ta aljasalutan, papuljiva a uqaljaqaljai ta mare'a sudju, tiyamadju a uqaljaqalay, qemuyulj ta sasanguaqan saa mezua si pecengu a asiv, sa satjezi a pasa tua nu sudju a umaq, aicu a namaitucu sini paiyacadja

a pa'eljang tua tjenglayan. aza sinatjezan a vavayavayan, tiyamadju a matjaljalja'e izua cinavu a sipavalet tua iljiva'an na sudjusudju. aza siaizua nusa papuljiva nu aljasalutan, mavanaza sinipapiayan tua sudjusudju a vavayavayan, izua tjaparekiljivaljiva'e tjaparepaqaljaqaljay!

nu si pa'atjeljulj a qadav, a uqaljaqaljay a vavayavayan iniyapumaya tu ramaljemaljeng tu a'edriyan. savid a na ipaqulid a mitung a iyalalang tua inacalisianan! maqepuqepu itua na mazazangiljan i اساسان, parutavatava'e a masasenay a maqacuvucuvung. tazua nu dremaiyaiyan i ajturuvuwan, izua mazazangiljan, izua alayingan a papapilipiliq tua tjalja valeljeveljan a vavayan. ite'elan a pi langalj. aicua namaitucu a audan nu masaluslut pase'etj aya, na temalidu aravac!

nu sipa'a simatjelj a qadav, aza malada a mapalisi auta, lja iqaung isukub tua cemas a papuluqem, tuwa na suljivatj itjen a taqaljaqaljan.

nu si pa'alimalj anga qadav, vilivililjan anga mavesuang aya, tazua maqati anga qemaljuh, maqati anga qemuma, patagilj vaquan a cavilj.

semagaku a kicaquan tua ljinautjiyaan

mapuzangal aken a semagaku a kicaquan tua ljinautjiyaan nutiav. selangda aken tu muri tjuruvu a setjaizua tua ljavaek a mangtjez imaza i taiwan a kicaquan tua ljinautjiyaan. namasanpazangal anga a kai a ljinautjiyaan i pulingetj i kacauan.

kapatagilj a sinisi a temulu tjanuamen i kakituluan, inika madjuludjulu a paqulid, kisamuljamuljamen a mapuljat a patjekakaiyan ta ljinautjiyaan. masanliyaliyav a maretimalji a ljingav. pitua maalang a maretimaljimalji a ljingav, tja pavavalidilidien a tja sema, namaya tua peniliq tua papuzaljuman a kuppu, tja sipiliq tua sisedaljapan a tja pizuanan.

pasepualangen amen nua sinisi uta, nu paljevavaw kata nu sipazaljeleng a ljingav maretimalji a patarevan, pakapazangal amen a masantalj. paqulid tu nasemamalji sa kai nua ljinautjiyaan!

kasematjumaq aken, saljinga aken tu ljemuatjiyan, sa kepaqayam a pavavalidilidi tua kusema katua ku angalj, salivalav ti vuvu kalemangda tjanuaken. sa kivadaq timadju “makuda sun? anemayamaya sun?” aya. “a i, vuvu, mana ljemautjiyatjiyaan aken.” aya aken a temevela. “uadradra, macaqu sun tucu a miljautjiyaan.” djemelidjeli ti vuvu a qivuivu.

katiyav anga , pakituluin amen nua nia sini ta ljinautjiyaan a vecik.

kapacunamen tua sinivecik na sinisi, izua pakanguanguaq, izua zuma uta a marekutj tua ku salasaladj a kitulu. kavililj anga puliyaliyav amen a venecik a kicaquan tua zua “ta” a vecik. gata inika pakanguanguaq tua nia vincikan a vecik. aicu a “ta” a veicik a ljinautjiyaan mavan a kudrakudral a siaya. a kinavecivecikan izua a i vecekadan a “cau”, aicu a “cau” mavan a caucau a siaya, a sinipadalji.

qau kasematjumaq angaken, ku sivecik ti vuvu tua zua “cau” a vecik, sa ku tjaucikeli timadju tua sinipadalji nua za “cau” a vecik. “a i anga lja, nguuaq angata a su vincikan. sa kisun a masancaucau anga.” aya ti vuvu tjanuaken a temevela.

luli katua manges

ka masulesulem anga djemaljun aken i tjumaq, qivu ti kina i ljeljeng izua sinipavai nua marka kedriyan tjanusun a cinavu qadjaw kianema aya. ku vaiken a pacun sa ku suvengtjan a galasu, namapeljuq tua luli. “ki kasinu aicu a luli ” aya ken a nasamalji.

sepaqenetjan aken tua ku kinakakedriyanan. nu itua qemudjaqudjaj nu pulavalavai a i gaku, tjalja malevan a kakedriyan, inika amin a malaing a varung tua kivantavan, maqati uta a ljemulju tua marka luli. nu liyaw anga a qinpu a luli, kacuin anga pasatjumaq, sa izuanga a sandjamain nu kaiv a i tjumaq.

tucu a qadaw, vilivililjan anga tai gaku, uri pulavai anga tua kaljavuceleljan, djaremdjemdjem uta a qadaw, a kakedriyan i qinaljan, kamangtjengetjez a kemasi gaku tiamadju, pai djemaladjalan a kiluli, sa tevteveljen a kiniluli sa peljuqi a kudrakudral a galasu, sa kacui a pasa kiukai, tja sipavai tjai buksi aya tiamadju.

ki uri ku kudain anga aicu a marka luli a inalap nua kakedriyan, ayatua azua ljinulju a kasikadjalanan a luni, inika nanguaq a tjakanen, ljakua lemeva aravac aicu a kinipuvarung tu pakaleva nua marka kakedriya.

namaya uta ka tjaisangas a kadjamadjaman, izua macidilj a ti kina a mangtjengetjez a pavai tua tjaukavangalj tucu a cavulj a manges (raiking), samalji aravac aken “ aku izuanga a manges(raiking) a namalum anga a tjaukapavalit a cavilj” aya ken a kivadaq. temevela azua ti kina “vangalj aicu ka tjaisangas a cavilj ka 9 a qiljas, pinaka gingging a manges (raiking). mamaw tua gingging a kinaqaljemqeman aya ti kina a pasemalaw. sangasangan a vangalj nua manges (raiking) tucu a cavilj, sedjaljep angata sipavai a pagaugaw tua Cemas aya, a pakeljan tu izua kisenai nua Cemas tucu a cavilj aya timadju.

namayatucu a kinananguaq nua i qinaljan, nu kaljanemaneman tjara sekanen itjen a mapuljat, nu izua a nema nananguanguaqan tjara tja sikamamamaw.

haluwin

a tja keljangen, a tinagiljan naicu a haluwin aya kemasi tua palisian tua paljiq a vaik nua sebaljak. aicu a haluwin a kai nua sebaljak(maljiyan nu kuniyan a caucaw) mavan a pasusangas tua palisian azua vengin.

tusa vengin, a marka kakedrian vaik a kivala a ljemita taumaq i qinaljan. tiamdju uri kemava a ki maru paljiq a vavak a kivantangavang a tjaljuzua i tjaiqayaw tua paljing a ljimita tua umaq. nu pavayan tiamdju tua marka alju, maqati anga semau tjaiyamadju. pai a marka kakedriyan namapuzangal aravac taicu a vengin, ayatua numaitazua maqati tiamadju a malap tua liaw a alju.

tucu tjuruvu anga a caucaw i taiwan a pacual tusa kakudanan a kasicasaw. manasika tjaliaw a paisu a sively tua itung katua alju a sipavai tua kakedrian nu palisi ta haluwin. pai sikikamanguaq anga uta nua siubai.

nu madjaljun anga aicu a vengin, a pulingelingetj i taiwan temalidulidu ta haluwin. inika amin a kakedrian a tjengelay taicu a kakudan, matevetevelj uta a tjuruvu a maqacuvucuvung a nakemava ki maru vavak a kivantangavang, a kenvawa a makakisudjusudju tusa vengin.

qau tucu a ziday inika tjen a masasanvililj tua saluan nua zuma. imaza

i taiwan bulay nu mapacunan itjen tu izua maretimaljimalji a kakudan. ljakua nakuya nu dremaudraw itjen tua nimitja a kakukakudan. a tja palisian, a maru masalut, a maljeveq, tjara vaik itjen a sema tja qinaljan a kicapilj. naseljavak itjen tua ziday tucu a kicaquan tua kai nua sebaljak, sa napasusu anga tua kakudan niamadju. manu palikuz a marka taqaljaqaljan a venarung, tja paravac a seman pazangal uta a sihu tucu tua tja kai katua tja kakukakudan i qinaljan. nu saljinga tjen a kicaquan tua kinacalisian tuki magaku tua kakituluhan i pairang, maqati uta a kivadaqan tua tja ramaljemaljeng i qinaljan. saka tucu nacemalivat palisian a haluwin, nungida tjen a penaqulid a kitulu tua tja kai? nungida anga tjen a patagilj a temavak tua tja kakukakudan?

zemuga

tjengelay a'en a zemuga kemasi qaquunan. ulja nu zemuga mesaceqalj a ku varung. maqati a minseg sa kinemenemen tua nanguanguaq a sengsengan, tauta mebulay a tja vinarungan.

aza ku sinsi na qivu anga tjanua'en a maitucu, “ maya marekutj a zemuga, aza zuga nimitja kininemeneman, nu anema su vinarungan, anema su pinacunan, ika tja sikiqezelj, rakac itjen a zemuga pitua qadupu ”. aya timadju.

avan sika tjengelay a'en ta kitulu tua zemuga. aza zemuga pakaleva angata tjanua'en. saka maqati a'en a kileqeleq a pacun ta maretimalji a quljaw itua tja palingulj. namaya tua cangianga a ljavaek, paru musilasilak a qerepus nu qemudjaqudjalj. mamaw tua liljualjuas i kavulungan. paru na ni kama pinecungu a vuteqiteqilj a cevulj, namaya tua siniapu ni vuvu a qudjidjilj a angalj, paru na tjavulung a kaka a vavayan ladruadruq saka qucengecengel a quvalj, izua maretimalji a quljaw a qaljic nua caucau.

kasicuayan, macaqu a penatjez sa vencikan tua cinalivatan nia vuvu. macaqu a semenay katua pakulalu, macaqu a temeqic katua cemepu, macaqu a cemusua tua qata, macaqu a seman umaq tua ljinaviya. ljakua

mapulju a zemugazuga. avan sika sedjelj a kemasi tua linangandan a tjaucikel a tja sikeljang tua likisi. tucu anga cavilj, a tja sikac tjevutanga dingwa katua sasingki. avan madjulu anga kiruku ta liaw a sengsengan nua tja palingulj. ljakua amin a zemuga maqati a tja kigaljuin a pacun, sa djemumak taza kakerian a nanemanga. pakatua saliman sa vaik a zemuga tua nasemamalji, manasika aza zuga na padjadjaljudjalju tua tjaliaw a seljecan, saka izua maljian a patarevan.

tucu, saljinga'en tu sanzugain a pinakazuanan nua sikac i qinaljan. zemuga tua liaw a vitjuqan i kalevelevan nu ljazuanga vengin. zemuga tua gang katua vuljaw i pana, zemuga tua djuljat nu maljeveq. zemuga tua djulis nu kaljakesan itua quma ni vuvu i dremedreman. zemuga tua dringay a sinidjameq tua lava ni vuvu i tjaiwan. zemuga tua kinsa ni kina a sanguanguaq a pinuljacengan.

ulja nu tjaivililj saka pacunitjen tua aicu a marka zuga, maqati anan a mapaqenetj taza bulayan na qinaljan imaza i tjuabar.

ljar

izuwa tu ita cavilj nasaqetju i qinaljan a caucau tua dralik, maculju saka ljaljeqel a kacavacavan naza saqetjuan, mekudral a tjialj matu izuwa zaljum italadj. aya ti vuvu Kuliw aza saqetjuan minvalak a tja dralik aya, ljakua u pacunan a itua vinecikan a pakata saqetjuan a qadupu, avan na djupiljay mekural, tazua cavilj tjuruvu a namacay tucu saqetjuan, sumaya aicu a saqetjuan, aza izuwa i leneq a marka caucau, ikananguwaq ca kaizuanan aya na Ripung, culeculen tiamadju a pasa tjaizaya a seman umaq, tucuanga aza kadjunungan zaljuzaljumen sa pasumiseleman sa liaw a cacalag.

ti vuvu i Kuliw tjemaucikel ta sicuwayan a pacugan nimadju matucu, tazua kimaya drusa cavilj timadju, aza angalj kinac na cacalag, gacelanga sakamaya gucegučen masan piqay, qau sivaivaik na kina masasaw a papucemel, tazua nakuya ravac a sikipucemelan, amin a akacing kata qudjidjilj a zaljum a sidjuwadjuwas, qau a kakanen a kusuli amian na “tipuling” aya Ripung taza kusuli, aza inalangan likupukupu vuteqiteqilj a quljaw. ti vuvu i Kuliw na sinikereng a papucemel na kina, ljakua aza piqay ika navenala, matazuwa mavuk a ngudjus, mapavalit a

taikaku nimadju, avanusika siasiaqe tucu anga. (kapuwamin a tjemaucikel timadju tjumaljan a ken a mayatucu, “namasiaq aken a kipapacun tucu a pinumudinganan. ka meqaca ken vaivaik a magadu muri racev, a na i qinaljan a kamuku lemuwa a kicaciulan”.)

aicu a i qinaljan nasecevung ta maqaqeci, patjavat ta kaizuanan, ta selapyan, ta ljar. aza sincevuang a pinakazuanan izuwa za nanguwaq, nakuya a milimilingan. avan angata tucu marepuvaljaw itjen kata maljaqaljan sa kasan cinguljan anga. kasicuwayan a parekisankuaya kiciuciul tua kinaizuwanan kata caucau a maqulip, sa draudravi na timaimanga. a livuan maqati anan a matjatjengelay, mamaw kata ni vuvu i Kuliw a pinakazuwanan. na maljaqic a mudingan, ljakua timadju kemereng sa nanguwaq a vinarungan ta sikac. tucu liaw anga vuvu nimadju, a palavacan na madjumulj anga sauzay, a sikudakuda papaqenetj tjanuaen. timitja caucau pravac itjen, a pazangalan nu na paravac sun maqati a masugeceng sa pavacaqi a na pazangal.

patjara sapuy a kakudan

ka tevutanga dingki maljiananga a tja sipa'ulja'ulja, sa maumaljanga a tja sikudan a tja sikavaljut auta. ljakua aicua sikudanan nua semicuayan, nu neka sapuy maru neka zaljum a tja sikavaljut sarekuya aravac. manasika a tja sikarakudan a semicuayan, a sipazangalan tua sapuy, namaya tua sipazangalan tua zaljum. ayata aicu a sapuy nuaya, a pitua tja kakudakudan namasan paravacangata. nu pecunguitjen sa medjek makayanga lemikezalj kemesa tua kanen, nu kaljaljalje'elan mavan a sapuy a tja sikingidu a malingulingulj tu sikaseljec.

azua na mazazangiljan a kasasavan tja kaka'epuan i 'inaljan, nu izua pupalisian pucekecekelj, nu'ezemezemetj pinivecekan a sapuy, sa tja ziazian a malevaleva. malap ta namalaicanga ljaviya ungeljen sa seman zaman, sipa'ulja ta djalan nu 'ezemezemetj. nu izua pacugan i 'inaljan, pucevulj sa pakeljang tu yanuan. kumalji a salilim ulja djaljuni a pase'eljing a kirimu. mayatucu ti vuvu, nu makakiva'u i cengceng a liav a 'iav a gang a makaveljeluan, tazua masizaman tu sipa'ulja marepusalasaladj, a tjemiljual ta gang ta 'iav sa sipangapangalj, izuanga tja kanen tja sinikalevaanga a mapuljat. nu cemulju ta 'acang, malap ta zaman sa papedjeki tu semingis a

pakasangas, kata nu cemapa ta vasa a seman aradj. nu masusalimananga a u'alja'aljay mavana sapuy a sikasengeseng tua ljemengua' ta turivecan a tjakit a vulu', a sipana' a tiveljatan vakela, a si'usu'usul a kakara(kakarang), a vuka, katua seman djilung, sapuy sakamaya sikasengeseng. rema'azemetj a masizaman, lemivu tua tidriyulj, cemevulj tua pakazuazuanan a lala, na lava, cia, but, nu macevulj sa kaviladj madjame' sakamaya. a tja uma' kasicuayan nakuya ika tja padjekedjekecan a 'avuavuan a pucevulj, avan nu 'emuveling aya ramaljemaljeng. ulja paljakev tua 'eluz tua sialangan, ika kicaingan na 'atjuvitjuvi kata sasayalj tu maljekuya tja uma' . aicua pita kemapalisi nu masalut nu maljeve', izua sakamaya cemevulj, padjekec tua singilj a djemaulj tua cemas a kivada' tua cemas.

kemasi tua sapuy setje keljanganga tu namakuda pinakazuanan a ca'uan nua tja sevalitan. nu namayatucuanga itjen a izuanga ta dingki na sekiamav tua situcuananga a sikudan, a nekanga tja valisaked tua tja sikavaljut, nakuya ikatjen a kipa'enetj, tua tja sini kavaljut a sapuy!

Marepakavukavulj

izua za kai itua Sisiu: “a pakavulj tjamanguaq anan tua pakavuljan,”
inaya.

ka kakedrian anan aken, aki kai aicu nua tjavuluvulung i Payuan zuku
ayaya ken a kinemnem! ayatua rulangda ken tua vavulungan a qivu a
mayatucu, siaya anga a namasan kakudan a kemasicuai i qinaljan i Payuan
zuku a marepakavukavulj.

aicu a masasiljevaljeva mavan a sikisanazuazua a kemasicuai nua se
Payuan zuku a nguanguaq aravac a kakudan. ka sicuayan ka nasekauram
anan tua nemanga a kinacaviljan, qemuma a sikipaquziquzip nua
taqaljaqaljan, qau qadaw a kinipaparangezan nua marka qemumequma
a taqaljaqaljan. tjara izua sakamaya a sikavetjekan tua kanen a pipaljing.
manasika, a taqaljaqaljan i qinaljan namakakeljakeljang tuki namatjainu a
tjaramaljaljaqediqedi, tua sikadjelean isauniuni a marepaseqeljiqeljing.

nu sevecen a tja kai, a se Payuan zuku a caucau napasidjadjele a
palalaut tua marepakavulj. a se Payuan zuku a caucau, “azua paseqeljing
itjen tua tima anga, titjen a kimadju a tja sipadjepadjeng, ayatua tjara izua
sakamaya a sipaseqeljingan tjanuitjen nua zuma,” ayaya a

kininemneman. ka sicuayan a marepakavulj i qinaljan, namasan kakudan
anga, azua sinikamamamaw a picaucau anga, tulu a kemasi tjavulung aicu.

aicu a namatjava anga a marka qinaljan tucu i Payuan zuku, palemek
a neka anga nu kipaleqleqleq tua kavetjekan tua kanen, pazangal anga itjen
a kipavala tazua kinanguaq nua marepakavukavulj. aya-u aya, tjatjuruvu
anga a sinzia a namasalu tua Cemas tua taqaljaqaljan a Payuan zuku, pai nu
tjemaucikecikel tua tulu itua Sisiu tua patjara “a pakavulj tjamanguaq anan
tua pakavuljan” a aya, sinikaseljec aravac. nu pitua vavuluvulungan, maru
pakipaqenetj anga tjaiyamadju tazua pakakisazua nua
caucau ka sicuayan; qau nu pi tjanuamen a marka kakedrian, namasa saluan
amen a kivauvalj tua kivalisaked tua tima anga i qinaljan.

maleva itjen tua Cemas, makaya itjen a pacacevung tua nguanguaq a
kakudan nua se Payuan zuku katua saluan a papumanguaqan tua qinaljan.

paqulid angata tu manguaqan azua “marepakavukavulj”, temudur a tja
kakudan a se Payuan zuku, manguaq a tja pinaseqeljing, kinaleva a tja
kinudan nua Cemas, qau namapeljuq uta a tja levan i varng.

pakaljavar i qinaljan

nu tjemaucikel itjen tua patjara maljavar ta kisupasaliv izua tjakudan a kacalisiyan.

ta sicuayan, izua namasan remasurasudj tua i qinaljan, padjaljedjalj ta marevetjvetjek na mamazangiljan kata kalingan izua uta sinanvuluvulung a namapaqaljaj a ramaljemaljeng sa maqati a tjulju vecekadan ta itjen a matjadrusa ta titjen a taqaljaqaljan. aicu a tjamadju a puvarung a caucau a pinaparangezan na mamazangiljan a kisan remasurasudj.

nu pakaljavar tua sitjukuya pakakaizuazuayin itjen a matjadrusa, tjamadju a namaresepasaliv a cemekeljan a marekakaka, djauljen nua kalaingan a pakiqepu, kalingan a penenetj tu mainu, tu nu ngida a maljavar. satje paljayangi a tjaikuya tu venavaw tu tjasikaqepuqepu. mavan a nasepasaliv a sikuletj tu tjanupida a vavain, nu tjanuita a djupeneq kimaya mutjelu nuika musepatj ta kinupul a djinulis tu vavain. nu kudresul a pasaliv izua nu tjanudrusa nuika tjanutjelu a djupeneq a tja vavain. tja sinan pazangal aravac a vavaw, tja sipakalevaleva, tja sipucekeceklj, tja sipudjavadjavay, tja sipaqaljaqaljaj uta. pupacugan aravac a vavaw i paiwan zuku.

inika penenetj a kidrimu ta sipakaljavar a zikang , mavan nu matekel anga a tja vinavaw pulingalingav anga itjen tu nungidanga a tja sikaqepuqepuan a qadaw.nu paruarut tu izua tja pasaliv, maljavar itjen tu sitjukuya, nu kudresul a pasaliv qacang a tja sitavung, namaya ta nasi na caucau a kinapazangalan a qacang, tjaliyav a tja sikataqaljan a tjemukuya ta sauzaiyan kata vavaw. nu kemuletj ta pasaliv ika amin a sinepacevakan a pacunan, tja sikuletj auta a nasi na caucau, nu punasi a kemasi tjumaq anan, kudresul a tja sitavung. Ijawa kakudan nua vavuluvulungan, nu sepasaliv ta mamazangiljan nu neka nu sitjukuya sanvetjeken na i tjumaq, sa kisekaulj itjumaq ta mamazangiljan.

a ramaljemaljeng nu qivu nakuya kemedresulan itjen, seman pazangal itjen sakamaya ta pazekatj ta zuma ta qaliqali, ika namakinemenem tu mecevucevung itjen nungidangida. nu namakapazekatj itjen sipazekatj itjen, nua zuma nua qaliqali nu titjen anga aya!

pazangalan nua semanumaq

izua tjaucikel nua tja ramaljemaljeng a mayatucu, tasicuayan azua tja semanumaq a Paiwan zuku, tja sinan pazangal aravac a sengesengan, maljiyan tua semuqadav, maljiyan tua semupicul, neka nu vatjuljayan neka nu qavu a lingga, neka nu kaitati a namaya tua tja umaq tucu, saka azua sisanumanumaq a nemanga, masi gade masi pana a qaciljai a kasiv.

saka aicu a qinaciljai a umaq, nanguaq angata nu umaqan, nu kaljaljaqelan maseljec itjen, nu kaljazulezulan ljemaljaqeljaqel sakamaya. manasika nu izua semanumaq tasicuayan, mapacun aravac a tja rasudjan i qinaljan, nu kemeljang a marka tja kaka i qinaljan, katua marka tja qali(drava) a tja ljaqediqedi, tu uri semanumaq itjen, mangtjez a pusaladj, sinan sengsengan anga a namaitucu a marepusarasaradj tua saliman niamadju, inika pupateljipan tua picul, neka nu mavulaqut, neka nu kipasaladj, neka nu kiluvad tua zailiu uta, nakemasi varung a qemeljing sakamaya, saka izua mare kirangerangez a tja kakudan uta. tucuanga nu tja pacunan mun, salimanga mun tua kipaisu, penaisu anga mun tua kemudanga, sa kedri anga nu marepusalasaladj tua sengsengan. ta sicuayan nu makasanumaq itjen, pupalisian a maleva, cemulju itjen tua qacang tua kuka, venawa, qemavai sa cemavu, sa djaulji a marka ljaqediqedi a marka

kaka katua marka qali(drava) a ramaljemaljeng, sa kalevai a mapuljat a zeliyan a paulan niamadju, mapuzangal aravac tua liningdjelj a umaq, qaqivuin a pulingav a papuluqem tuca umaq uta.

saka nu izua anga tja umaq, maqepuqepu a tja ramaljemaljeng, sa kaljavar tu paka ljaimai a umaq, nu izuanga a ngadan nua umaq, pasemalav tua sikataqaljan tu ljaima cu a umaq, ayatua a ngadan nua tja umaq, namaya tua tja ngadan a caucau, mana pukeljang tua tja ngadan tua tja kinalingdjeljan i qinaljan, tja sinan picul sinan mudingan uta, aicu a ngadan na umaq, nisun a ngadan a patjepalalaut. mana kisun na pacun nu cuayanga, azua umaq i paljing, pinu vecikan tua ngadan nua umaq niamadju, izua uta kisun a lemangda tua tja sikataqaljan, azua ngadan nimadju, pinazuljuan ta ngadan na umaq a piqayav tua ngadan nimadju, izua uta pini pavilivililj tua ngadan nimadju. saka a tapualjakan a kitaladj tuca umaq, maqati a kipungadan tua umaq a mapuljat. nu izuanga ngadan nua umaq, nu tedep itjen uri na suljivatj uri na sekanavalj itjen, aya tjaucikel nua ramaljemaljeng.

sikudanan nua qemuma ka sicuayan

kasicuayan a pakata qemuma, peniliq anan ta kadjunungan a qaqumain, kumalji a calisilisi a kazatazatan, lemivas sa ljemama sa kavacuk. nu ljemama demaicanan ta indatan, kemasizaya a pendjek nuljemama, lja gemaljugalju a pasalauz a sapuy, tu inika maljama tjuzuma cemecemel, gemagalj ta cawcau ta sacemel. nu makaljama qemuljic sa kavacuk, vatjen a qau kata kasiw sana semangatj. kumalji a i dangadangas a i cevaceva, ikanga samacunuq atalem.

a kay nivuvu, pasusu sakamaya tua sivaikan nu kaljaneman, namapenetj tuanema sitaleman. nu sangasan a qiljas mavacuk, nu sikasanmusalj kata tjelulj a qiljas, temugut, temalem tua qarizang, nu sikatjelulj kata simatjelj a qiljas ki qemusul temalem ta tjlav, nu sikalimalj kata nemelj a qiljas, masik, nu sika pitjulj a qiljas kivaqu, nu sikavalulj a qiljas kitjalava. tazua tjemiljuwar ta gang kata kiyaw. patagilj a masalut. nu sikasivalj a qiljas djemaudjaw sa kiljumay, nu sikasimuluq a qiljas kizarizang, nu sikasimuluq tu ita qiljas kivasa, nu sikasimuluq tu drusa qiljas cemapa man aradj, nu masucavilj makayanga kivurasi kipuk. mayatazua saliman tua qemuma a sikudanan a ljemitacavilj.

sa azua turivecan a sikasengseng, izua sikaw, tjakit, karangu, cepeng, kakesir, vuka, vukavuka, pitau, tjatjukun, kuacuy, ridraridr.

a ramaljemaljeng nu penaula ta kadjunungan, piljaqedi ta upu a temalem ta malaing tu siyak, qarizang, puk, kuva, djaudjaw... tu sitalem a pitua tjinugutan. ljakua a talem, tja pacacadjacadjain.

nu makatjugut sa qudjajji, nu sipakatjelulj nu sipakasimatjelj tja liuliven. nu ljemigiljigim anga, nu kadrusadrusanga nu mautjelu anga, patagilj itjen a masik. nu masiasik itjen aza namavalid tja pakakiluvaluvad, aza inasik, tja sitavalj tazua lualua a vaqu. nu tjemangebu anga vaqu, kiqau a padjulu tu semanpakpak sapakelayan a lalaya a kungkung, tua sivilad ta qayaqayam, saremuar auta tua kaizuanan nu zemazaw.

nu lemangeda ta zaing na kerilj, tja legelegen aza kungkung, cabcaben aza pakpak, pay miperper a maviladj aza kerilj! u kivadaqan tivuvu, akuika masepelj ayaw azemazazaw? “ kedri a saliman! ” aya tivuvu. aza temeque ta sikaw, cempu ta cepeng ta karangu, malaing a sengesengan. sa nuizua saladj maretjaucikecikel, masasenasenay, “ kavalanga! sicuayan! ” ayaken tjaivuvu a temevela!

venuljuq tua qaciljay

nu djemaljun ta semekez a kitulu, itua tjalja sezasezaman a kalevelevan, aza i pana namasan kakivanvangan na kakedriyan, kemavakav sa padjadjiqes itua puzaljuman kata pavavuljuq ta vudas. izua za ti Giyu, kivangevangevang a macidil ta vudas, kacuayanga qemiyaw tua salasaladj tu kivantvang ta kiqilja sa mavavuljuq ta vudas aya. au aza marka qaqunuan pu “uy”, avan zua patagilj a kivantvang ta marekiledu sa venuljuvuljuq tua vudas matu makakuwakuwang. izua kiqilja sema palikulikuz ta tjagulj, izua kibuqebuq a sema taladj ta zaljum, padruqaqa sa qemiyaqiyaw a malevaleva mapuljat.

kacuayanga kivantvangvang, aza ti Giyu manu qemevad tua vudas sa ikana kinemenem tu izua qaciljay ta pinilima a vudas, au sivuljuq a pasa tjai Savan, manu “wa! anana!” aya paqiyaw za ti Savan, sazuain na kaka tjavulung a uqaljay, manu pedjamudjamuq anga qulu ni Savan, aza zuma salasaladj tuleken patjatju kiljinga tjai Giyu “amin sun, ti sun a navenuljuq, uli djadjasen sun na kisac” ayaing a qivu na salasaladj. marekutj a zuma pacun kilimu a mavilad, au ti Savan sevaljen sa kacuing na kaka matjumaq, ti Giyu na livadrek a kitjavililjvililj uta, tjara makiljinga en ta ku vuvu aya

pivarung nimadju.

ka djemaljun i tjumaq, pacunan na kina tu sinevalj ti Savan nua kaka, kitjausangas a paljilji, manu pedjamudjamuq anan a qulu, aza kina djalaw a malap tua namarasi anga tjamaku sa djupilan pasa ta qulu ni Savan. au sialap tua qau sa veljatji za tjavulung a kaka, “akumaya su kacuing a su kaka mapana? qetji! qetji! mapasaqetju anga.” izua mintatulutuluq sa qauqaung za aljak.

ka masulem, aza ni Giyu a vuvu na masi vuyu sa pangetjez a kisuwad, maitucu, “sumanay angata, ca aljak kamitucu a vuljuqen ti Savan”, izua i gidi pinadricung ti Giyu, na mikakimi timadju a lukaikai “tiaken a nakuya, djavadjavay” aya. pasetuludj tu masiyaq a kina ni Savan, “pumayan maya mapuvarung qaqunuan a nakuya”, ayaing za vuvu ni Giyu, marariukay tauta. kemasizuanga, matja tjengelay tiamadju patje maqacuvung, tucu nu mecevung avanazua na masan sipadadjeli anga kai.